

УДК 81'253:811.111

СКІБЦЬКА ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Прагматичні особливості перекладу туристичних текстів з англійської на українську мову.

Значення міжнародного туризму як однієї з найбільших галузей промисловості в сучасному світі зростає, впливаючи на розвиток усіх пов'язаних галузей, в тому числі й на мовну. З'являється потреба у вдосконаленні систем передачі, обробки інформації, що поглиблює співпрацю науковців різних країн світу у галузі туризму. Не останнє місце тут займає співпраця мовознавців, перекладачів, оскільки питанням перекладу туристичних текстів надається велике значення.

Актуальність обраної теми виходить з загальної спрямованості сучасних лінгвістичних досліджень на вивчення тексту та способів його передачі мовою перекладу та прагматичних змін, що відбуваються під час трансформації. В туристичних текстах йдеться про дозвілля, відпочинок, спорт та визначні місця, привабливі для туристів. Мова, що тут вживається, часто є неформальною, розмовною. Хоча це означає, що технічних термінів в них менше, ніж в інших видах професійних текстів, але підібрати правильний вираз чи адекватний еквівалент є так само важливо. Кінцевий текст, як правило, публікується на сайтах, у брошурах, газетах та журналах і тому повинен бути максимально зрозумілим пересічному читачеві. Іншою дилемою при перекладі туристичних текстів є широке використання власних назв та скорочень в оригінальному тексті, що створює певні труднощі для перекладача, оскільки пошук відповідних еквівалентів у мові перекладу є не завжди результативним.

Метою даної статті є аналіз прагматичних особливостей та аспектів перекладу туристичних текстів з англійської на українську мову.

У зарубіжній та вітчизняній літературі є чимало видань, автори яких приділяють значну увагу проблемам перекладу науково-технічних текстів [1; 2; 3; 4; 5; 6], однак особливостям інтерпретації туристичних текстів не приділено достатньо уваги. Сучасна теорія перекладу особливо акцентує увагу на вивченні прагматичних аспектів перекладу, особливо перекладу різних типів тексту з оглядом на комунікативний намір автора тексту, контекстуальні особливості, прагматичні характеристики оригіналу, чинник адресата тощо [2, с. 354 – 369]. У цій статті ми розглянемо деякі прагматичні аспекти перекладу туристичних текстів з англійської на українську мову, використовуючи зарубіжні туристичні журнали та туристичні буклети провідних туристичних компаній англійських країн (Великої Британії, Сполучених Штатів Америки, Канади тощо).

Основною ціллю створення туристичного тексту є доведення до відома читача інформації про існування певної послуги з метою переконання його скористатись даною, описаною пропозицією з організації відпочинку чи ділової

подорожі, відрядження чи конференції. Отже, при створенні туристичного тексту автор намагається виконати ряд завдань: перш за все, донести до адресата певну інформацію, друге, спонукати його до дії (придбати путівку чи відвідати певне місце), третє, переконати його в необхідності виконання саме заздалегідь сформульованої дії (в даному випадку скористатись послугами вказаної компанії з організації подорожі тощо). Таким чином, перекладач, інтерпретуючи туристичний текст, повинен пам'ятати, що вищевказані завдання є обов'язковими складовими комунікативно-інтенціональної суті туристичного тексту, а, отже, збереження цієї комунікативно-прагматичної спрямованості є неодмінною умовою перекладу. Крім того, при перекладі туристичних текстів необхідно враховувати не тільки спонукання автора, але й психологічні, культурні та економічні характеристики середовища адресата мови перекладу.

Розглянемо кілька уривків туристичних текстів та варіанти їх перекладу на українську мову.

Germany's beautiful Rhineland is the backdrop for this fun-packed break (1). Tour the lovely Rhine Gorge, taking in the famous Lorelei Rock and the old wine town of Rudesheim (2). In the evenings join your host Werner at our popular family-run hotel for one of his celebrated party nights (3). An unforgettable trip(4)!

Фоном веселого відпочинку послужить долина німецької частини річки Рейн(1). Мандруючи мальовничими берегами Рейну, відвідайте відому скелю Лорелей та старе місто винарства Рюдесхайм (2). Вечорами на Вас чекатиме знаменита вечірка пана Вернера, господаря нашого сімейного готелю "Зінгендер Вірт"(3). Ви довго не зможете забути цю подорож(4)!

Обидва тексти, оригінал і переклад, мають однакову комунікативну інтенцію – інформувати читача про новий туристичний продукт та спонукати його до придбання путівки. Прагматичне завдання текстів також співпадає. Однак прагматична структура більшості речень не є однорідною. Непрямі мовленнєві акти тексту оригіналу трансформуються в непрямі мовленнєві акти тексту перекладу та прямі мовленнєві акти тексту оригіналу трансформуються в прямі мовленнєві акти тексту перекладу тільки в частині речень (1, 2). При перекладі решти речень відбуваються трансформації іншого роду. Прямі мовленнєві акти тексту оригіналу трансформуються в непрямі мовленнєві акти тексту перекладу (3) та непрямі мовленнєві акти тексту оригіналу трансформуються в прямі мовленнєві акти тексту перекладу (4). Таким чином, при перекладі даного уривку ілюктивна сила не змінюється, посилюючись, однак, при перекладі останнього речення – непрямий мовленнєвий акт змінюється на прямий (4). Крім того, відбувається прагматична адаптація тексту перекладу для забезпечення його зрозумілості – з контексту додається назва готелю "Зінгендер Вірт"(3) для покращення сприйняття країномовного читача.

Проте зміна прагматичної структури та посилення ілюктивної сили тексту при перекладі відбувається не завжди. Часто прагматична структура тексту оригіналу не змінюється при трансформації.

Spoil yourself with the special service aboard CARNIVAL PRIDE, a SuperLiner dedicated to the beauty and splendour of Roman design (1). Spa treatments, massage, sunbathing – then get ready for the Mexican Riviera (2). In Mazatlan, "Pearl of the Pacific," sport fishing and golf appear to active travellers, while shopping for local

silver also exerts a strong pull (3). The mountain-ringed beaches of Cabo San Lucas provide a dramatic backdrop for sailing and snorkelling (4). Watch as sunset kisses the western horizon good night (5).

Насолоджуйтесь надзвичайним сервісом на борту “КАРНІВАЛ ПРАЙД”, розкішного та величного суперлайнера, побудованого в римському стилі(1). Пройдіть СПА процедури, масаж, насолоджуйтесь сонцем – та готуйтеся до відвідин Мексиканської Рив’єри(2). В Мазалтані, цій “перлині тихоокеанського узбережжя”, любителів активного відпочинку зацікавить спортивна риболовля та гольф, в той час як інших привабить купівля місцевого срібла(3). Оточені кільцем гір, пляжі Кабо Сан Лукас є чудовим місцем для плавання під вітрилами та сноркелінгу(4). Обов’язково затримайтесь, щоб подивитись, як сонце спускається за горизонт, пестячи своїми променями навколишні води(5).

Як бачимо, в наведеному вище тексті, ілокутивна сила тексту оригіналу не змінилась при трансформації, так само як і прагматична структура мовленнєвих актів.

Однак в даному уривку ми можемо спостерігати приклад перекладу прагматичних ідіом (3, 5). В першому реченні (3) прагматична ідіома *Pearl of the Pacific* співпадає по змісту зі своїм українським відповідником *перлина тихоокеанського узбережжя*, зберігаючи при цьому не тільки прагматичну структуру, але й інтенційний та ілокутивний зміст. В другому прикладі (5) прагматична ідіома *sunset kisses the western horizon good night* не зберігає своєї прагматичної структури, оскільки дослівний переклад на українську мову не несе того емоційного та смислового забарвлення, яке є інтенцією автора, та навіть більше, в даному випадку є цілковитою нісенітницею. Отже, речення при перекладі змінює лексичний склад та структуру, трансформуючись в ідіому, більш прийнятну для мови перекладу *сонце спускається за горизонт, пестячи своїми променями навколишні води*. Слід зазначити, що загальна прагматична спрямованість тексту оригіналу відповідає прагматичній спрямованості тексту перекладу, а ілокутивна сила висловлювань зберігається.

Розглянемо тепер приклади прагматичних трансформацій зі зміною ілокутивної сили висловлювань при передачі прямих та непрямих мовленнєвих актів.

Fancy a delicious breakfast this morning (1)? Then visit our Lido Café (2). Come lunchtime it lays on a tempting buffet spread (3). Or there’s the barbecue – very informal, absolutely irresistible – on sunny days at sea (4). Steady on, now (5)! How do you expect to do justice to our “white glove” afternoon tea (6)?

Якщо Ви бажаєте смачно поснідати вранці, відвідайте кафе “Лідо” (1,2). Не відмовтесь від спокуси скуштувати страви шведського столу під час обіду (3). А сонячними днями Ви не встоїте перед можливістю відвідати імпровізоване барбекю на палубі (4). Та це ще не все (5)! Ви ж не відмовитесь віддати належне нашому післяобідньому чаю з тістечками? Однак не забудьте вечірнє вбрання (6).

Провівши прагматичний аналіз тексту оригіналу та тексту перекладу, ми бачимо, що прагматична структура англійського та українського текстів неоднорідна. Під час перекладу відбувається трансформація прямого директиву-квеситиву в англійській мові в прямий директив в українській мові. Крім того, для

покращення сприйняття комунікативного змісту відбувається об'єднання двох речень в одне (1, 2). Англійський прямий констативний мовленнєвий акт передається українським прямим заперечним директивом (3), що підсилює його ілокутивну спрямованість. Непрямий констативний мовленнєвий акт трансформується в прямий заперечний директивний мовленнєвий акт (4). Дана трансформація змінює не тільки прагматичну структуру речення, але й збільшує ілокутивну силу тексту. Також для підсилення комунікативної спрямованості прямий директив-квеситив замінюється прямим заперечним питальним реченням (6). Слід звернути увагу на те, що в наведеному вище прикладі прямі квеситиви є риторичними запитаннями і, як ми бачимо, можуть бути перекладені як ствердними реченнями, так і відповідними риторичними питальними реченнями (1, 6).

Також ми прослідкуємо переклад прагматичних ідіом в даному уривку. Так, еліптичне стале речення перекладається на українську мову повним сталим реченням, що є непрямым мовленнєвим актом зі збереженням пропозиційного та ілокутивного змісту (5). Прагматична ідіома "white glove" перекладається на англійську окремим реченням *Однак не забудьте вечірнє вбрання*, що підсилює ілокутивну силу мовленнєвого акту тексту оригіналу (6).

Розглянемо також уривок туристичного тексту з прикладами перекладу непрямих мовленнєвих актів та перформативних висловлювань.

The miracle of creation can find no better expression than in the glacial magnificence of the Norwegian fjords, a breathtaking landscape that will inspire you with its awesome power and perfect harmony (1). Let Costa Classica guide you effortlessly right to the very heart of this remote and beautiful region (2). Relax on board as you journey north to the imposing splendour of the North Cape and the ice-fringed majesty of Spitzbergen – let it take your breath away and see if you can spot seals, whales, polar bears and reindeer...(3)

Крижана величність норвезьких фіордів нагадує про чудо створення світу, а захопливий пейзаж надихає своєю жахливою силою та бездоганною гармонією (1). Ви безтурботно милуєтесь красою, а лайнер "Коста Класика" спрямовує Вас в серце цього віддаленого та прекрасного місця (2). Відпочивайте дорогою до вражаючої розкоші мису Нордкап та льодяної величі Шпіцбергену, які приголомшують мандрівників, та не пропустіть тюленів, китів, полярних ведмедів та оленів...(3)

В даному прикладі текст оригіналу та текст перекладу мають рівноцінне комунікативно-прагматичне завдання, відрізняючись, однак, прагматичною спрямованістю. Прагматична структура більшості речень є однорідною. Констативний мовленнєвий акт тексту оригіналу передається констативним мовленнєвим актом тексту перекладу, хоча пряме висловлювання трансформується в непряме при перекладі. Складнопідрядне речення тексту оригіналу перекладається складносурядним реченням тексту перекладу, проте можливим є перетворення складного речення в два прості при інтерпретації (1). Перформативне висловлювання в реченні англійського тексту замінюється констативним прямим висловлюванням українського тексту (2, 3). Складний прямий директивний мовленнєвий акт тексту оригіналу передається також

складним директивним мовленнєвим актом в тексті перекладу, хоч і спрощується його структура (3).

Також ми можемо спостерігати прагматичну адаптацію тексту у вищенаведеному уривку: *Costa Classica* перекладається на українську мову лайнер “Коста Класика”, тобто додається пояснювальне слово для полегшення розуміння тексту читачем. Внаслідок прагматичного транспонування ілокутивна сила тексту послаблена.

В наступному уривку прагматична структура тексту залишається практично незмінною.

*Premier Villa Share **** (1).*

Enjoy staying in one of our best villas with its own private swimming pool (2). You will have your own room with en suite facilities (3). There will be others to share with you and make up an agreeable house-party (4).

We give an indication of the relative standard of our different villas and apartments (5). If you need more detailed information, phone our office and talk directly with our staff (6).

*Вілла “Прем’єр” з підселенням **** (1).*

Вам сподобається перебування в одній з наших найкращих вілл з власним басейном (2). У Вас буде окрема кімната зі зручностями (3). На віллі також будуть інші гості і Ви зможете влаштувати прискмну вечірку (4).

Ми завжди надаємо позначення відповідного рівня якості наших вілл та апартаментів (5). За довідками та детальною інформацією телефонуйте в наш офіс та задайте питання нашим працівникам (6).

Як бачимо, при передачі даних мовленнєвих актів з тексту оригіналу в текст перекладу, констативні висловлювання тексту оригіналу трансформуються в констативні висловлювання тексту перекладу (1, 5), а промісивні мовленнєві акти англійської мови передаються промісивними мовленнєвими актами української мови (3, 4). Англійські прямі мовленнєві акти передаються українськими прямими мовленнєвими актами, деколи незначно змінюючи свою граматичну структуру (6). Прагматичну зміну структури речення ми можемо спостерігати при трансформації прямого директива тексту оригіналу в прямий промісивний мовленнєвий акт тексту перекладу (2).

Conservation and Community Projects (1).

Our projects give you the opportunity of living in the colourfull villages at the base of Mount Kasigau, about 100 miles north west of Mombassa, or combining this option with building schools around the Source of the Nile in Uganda (2). Alternatively, you might have the chance to work on the expansive cattle ranches of eastern Laikipia, approximately 135 miles north of Lakes Naivasha and Nakuru (3). Perhaps you would prefer conservation work on Kenya’s glorious Indian Ocean coastline (4). The availability of each of our projects is dictated by demand, group size and the time of year (5).

Програми з охорони природи та громадські програми (1).

Наші програми дадуть Вам змогу пожити в мальовничому селищі біля гори Касігау, розташованому на відстані близько 160 кілометрів на північний захід від Момбаси. Ви можете також додати до цього участь у будівництві шкіл у верхів’ї Нілу в Уганді (2). Або ж Ви могли б спробувати попрацювати на

тваринницьких фермах східної Лайкінії, близько 215 кілометрів на північ від озер Найваша та Накуру (3). Чи, можливо, Ви б радше прийняли участь у програмі з охорони природи на кенійському узбережжі Індійського океану (4). Впровадження тієї чи іншої програми залежить від попиту, кількості учасників та пори року (5).

Аналізуючи прагматичну структуру даного тексту, ми бачимо, що констативний мовленнєвий акт тут трансформується в промісивний або констативний мовленнєвий акт. При цьому складне речення тексту оригіналу передається двома простими реченнями тексту перекладу (1, 2). Англійське умовне речення не змінює своєї прагматичної структури при перекладі і передається українським умовним реченням (3, 4). Непряме констативне висловлювання англійського тексту перекладається тут українським констативним висловлюванням (5). Таким чином, при перекладі ілокутивна сила тексту оригіналу не змінюється. Також ми маємо приклад конвертації одиниць вимірювання при перекладі з англійської на українську мову. Так, *100 miles* та *135 miles* трансформуються в *160 кілометрів* та *215 кілометрів* відповідно. Дана конвертація не є обов'язковою, але в такому випадку необхідно робити зноски із зазначенням співвідношення між системами вимірювання для полегшення розуміння читачем інтенції тексту перекладу.

Choosing your tour (1).

Each Sherpa tour is graded to make sure you can select the type of trip that you will most enjoy (2). Self-guided trips can be Easy, Moderate or Challenging, but none are extreme and each is designed to give you ample time to sightsee and make the most of beautiful surroundings (3). It is assumed that you will have some experience of long-distance walking (4).

Оберіть свій тур (1)!

Кожен тур компанії "Шерпа" має свій рівень складності, щоб Ви були впевнені, що обираєте найбільш прийнятну для себе подорож (2). Самостійні мандрівки можуть мати легкий, середній та важкий рівні складності, але жодна з них не є екстремальною та передбачають вдосталь часу, щоб оглянути краєвиди та насолодитись мальовничою місцевістю (3). Передбачається, однак, що у Вас вже є певний досвід пішихідних мандрівок (4).

Комунікативна інтенція автора даного тексту оригіналу передається зі збереженням його прагматичних характеристик та з урахуванням чинника адресата. При перекладі більшості речень тексту оригіналу англійський мовленнєвий акт відповідає українському мовленнєвому акту того ж виду. Так, непрямі висловлювання тексту оригіналу передаються непрямими висловлюваннями тексту перекладу (2, 3, 4), а прямі висловлювання передаються прямими висловлюваннями при перекладі на українську мову (1). В останньому випадку ми все ж можемо спостерігати адаптацію мовленнєвого акту – прямий констатив тексту оригіналу трансформується в прямий директив тексту перекладу. Ілокутивна сила тексту незначно посилюється за рахунок вищевказаної трансформації.

The streets that lead to a perfect day (1).

What's your perfect vacation day (2)? Waking up in a quaint B&B or country inn to the aroma of fresh-baked bread (3). Browsing through a local farmers' market, art

gallery or antique shop (4). Savouring a delicious meal while you watch the sun set on the shore and finally strolling under a sparkling sky full of stars, breathing in the pure salt air, and drifting off to sleep to the hypnotic lull of the waves against the shore (5).

На цих вулицях Ви проведете чудовий день (1)!

Як Ви уявляєте свій відпочинок (2)? Можливо, прокидаєтесь в старовинному пансіонаті чи сільському готелі під аромат свіжоспеченого хліба (3)? Прогулюєтесь місцевим продуктовим ринком, заглядаєте в мистецькі галереї чи магазинчики античностей (4)? Смакуєте вишукану страву, насолоджуючись заходом сонця на морськими водами, а потім прогулюєтесь під яскравим зоряним небом, вдихаючи чисте солоне повітря та відпливаєте на хвилях сну під гіпнотичну коліскову морських хвиль, що розбиваються об берег (5)?

В даному прикладі ми можемо спостерігати значне посилення ілюкутивної сили завдяки наступним трансформаціям: непряме констативне висловлювання тексту оригіналу, заголовок, передається прямим екскламативним висловлюванням в тексті перекладу (1). Англійський прямий квеситив передається українським прямими квеситивом (2). Непрямі констативні мовленнєві акти тексту оригіналу трансформуються в прямі риторичні запитання, котрі, по суті, є емфатичними констативами (3, 4, 5) [2, с. 365].

Black Sea Odyssey (1). The Gateway to the East (2)...

Like a Turkish whirling dervish, this incredible cruise is a maelstrom of sights and sounds that will intoxicate your senses (3). Bringing to life famous names in literature, legend and history, this voyage of discovery reveals the splendours of the Black Sea (4). Enjoy the beautiful Romanian coastline, marvel at the ancient treasures of Athens and bask in the sub-tropical climate of Yalta in Ukraine (5). Sail onto Turkey's magnificent capital, Istanbul, and take in its stunning Byzantine palaces and Ottoman mosques and, for a taster of Greek island-hopping, explore colourful Corfu and sophisticated Santorini (6).

Одіссея по Чорному морю (1). Ворота на схід (2)...

Подібно до танцю турецького дервіша, цей неймовірний круїз є вихором картин та звуків, що оп'янять Ваші почуття (3). Ця подорож, оживляючи перед Вашим зором відомих літературних, легендарних та історичних персонажів, відкриє Вам чудеса Чорного моря (4). Ви зможете насолоджуватись красою узбережжя Румунії, захоплюватись стародавніми скарбами Афін та тішитися субтропічним теплом Ялти в Україні (5). Відвідавши величну столицю Туреччини, Стамбул, Ви побачите вражаючі візантійські палаці та оттоманські мечеті, а, щоб не оминати грецькі острови, прогуляєтесь яскравим Корфу та витонченим Санторіні (6).

Даний уривок є ще одним прикладом передачі мовленнєвих актів тексту оригіналу рівнозначними мовленнєвими актами тексту перекладу. Так, англійські констативні висловлювання перекладаються українськими констативними висловлюваннями (1, 2, 3). В головному реченні наступного мовленнєвого акту констативне висловлювання замінюється на промісивне, не змінюючи, однак, своєї ілюкутивної сили (4). Прагматична структура наступних прямих директивних речень змінюється, передаючись українською мовою прямими промісивними реченнями (5, 6). Таким чином, ілюкутивна сила українського

тексту не змінюється в порівнянні з текстом оригіналу, залишаючи також незмінною комунікативну інтенцію автора.

For something completely different, why not arrange your stag or hen party at Holmescales Activity Centre near Kendal (1)? Holmescales staff are specialists in arranging exciting multi-activity days for parties of 15 to 150, and the incredible range of activities includes quad biking, paintball, 4x4 off-roading, clay shooting, competition archery, falconry displays, hawk walks, horse riding, all in 300 acres of glorious Lakeland countryside (2).

The catering is also excellent, with everything from snacks to banquets, barbecues to winter hotpots (3).

Якщо Ви бажаєте чогось незвичного, організуйте свою холостяцьку вечірку в Кендальському спортивному центрі Холмскейлз (1). Персонал Холмскейлзу спеціалізується на організації захоплюючого активного відпочинку для груп від 15 до 150 чоловік. До широкого кола активних видів відпочинку входять: катання на квадроциклах, пейнтбол, їзда на позашляховиках, стрільба по тарілках, командна стрільба з лука, соколине полювання (спостереження та участь), катання верхи, – і все це на 120 гектарах чарівних земель Лейкленду (2).

Харчування теж відмінне, тут пропонують все: від закусок до бенкетів, від літніх барбекю до зимових рагу(3).

Прагматичний аналіз даного уривку показує, що при перекладі в ньому відбулися наступні трансформації: англійське непряме риторичне запитання трансформувалось в український прямий директивний мовленнєвий акт (1). Непряме констативне речення тексту оригіналу при перекладі утворило два, також непрямі констативні, речення (2). І, нарешті, останній непрямої констативний мовленнєвий акт вищенаведеного уривку передається на українську мову теж непрямої констативним мовленнєвим актом (3). Отже, ми бачимо, що ілюктивна сила даного тексту оригіналу не змінилась при перекладі.

Слід зазначити, що в даному уривку ми бачимо також прагматичну адаптацію тексту при перекладі, а саме конвертацію одиниць вимірювання: *in 300 acres* з англійського тексту стають *на 120 гектарах* в українському.

The Riviera is situated in an almost perfect location along the Esplanade at Ventor and boasts spectacular sea views from all the front facing rooms (1).

Ventor town center is within a five-minute stroll with supermarket, local shops, chemists and cafés (2). The Riviera is situated on Ventor Esplanade with its soft sand and shingle beach, marina, amusements and two public houses serving excellent food (3). There are also many beautiful coastal and rural walks in the surrounding area (4). Shanklin and Sandown with their larger towns and sandy beaches are also within a ten-minute drive (5).

Комедж “Рив’єра” розташований в чудовому місці на набережній у Вентнорі та славиться захоплюючим видом на море з усіх передніх номерів (1).

Супермаркет, місцеві магазини, аптека та кафе розташовані на відстані п’яти хвилин ходьби в центрі міста Вентнор (2). Комедж “Рив’єра” знаходиться на набережній з піщано-гальковим пляжем, на якому є пристань, атракціони та два бари, де пропонують широкий вибір смачних страв (3). Поблизу також є прекрасні пішохідні маршрути вздовж узбережжя та

сільською місцевістю (4). Більші міста Шанклін та Сендоун та їх піщані пляжі розташовані на відстані десяти хвилин їзди (5).

Аналізуючи прагматичну структуру тексту оригіналу та порівнюючи її з прагматичною структурою тексту перекладу, ми бачимо, що вона є практично незмінною. Непрямі констативні описові мовленнєві акти англійського тексту перекладаються непрямыми констативними описовими мовленнєвими актами українського тексту (1, 2, 3, 4, 5). Ілокутивна сила тексту оригіналу залишається незмінною при трансформації, повністю передаючи його пропозиційний та інтенційний зміст.

Таким чином, провівши прагматичний аналіз уривків туристичних текстів різної інтенційної спрямованості, ми бачимо, що найчастіше спостерігається збереження та передача незмінної ілокутивної сили та пропозиційної інтенції автора, тобто прагматично-комунікативний зміст тексту перекладу є максимально наближеним до тексту оригіналу. Так, при перекладі вищенаведених уривків туристичних текстів, 47% англійських прямих мовленнєвих актів було передано українськими прямими мовленнєвими актами, 39% непрямих мовленнєвих актів було передано непрямыми, 12% непрямих мовленнєвих актів було трансформовано в прямі та лише 1% прямих перетворились на непрямі при перекладі. Квеситиви, директиви, констативи та заперечні речення, як правило, зберігали свою структуру, за винятком незначних трансформацій.

Розбіжності ж в комунікативно-прагматичному змісті мовленнєвих актів у тексті оригіналу та тексті перекладу можуть бути пов'язані з використанням різних комунікативно-прагматичних типів мовленнєвих актів [1, с. 43]. Однак такі розбіжності є виправданими, оскільки допомагають донести до читача тексту перекладу комунікативні інтенції автора та забезпечити завдання, поставлене перед текстом.

Слід зазначити, що ми аналізували тільки невелику частину висловлювань, комунікативно-прагматична спрямованість яких знаходиться у прямому співвідношенні з їх структурою. Тому перспективи подальших досліджень способів прагматичної адаптації туристичних текстів полягають в подальшому аналізі не тільки комунікативно-прагматичної спрямованості тексту оригіналу в тексті перекладу загалом, але й його складових частин.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гладуш Н.Ф. Прагматичні аспекти перекладу реклами.// Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Проблеми семантики слова, речення та тексту. – 2004. – Вип. 12. – с. 41-43.
2. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. – Вінниця: Нова книга, 2003р. – 608 с.
3. Корунець І.В.. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). – Вінниця: Нова Книга, 2003 р. – 445 с.
4. Hickey Leo. The Pragmatics of Translation. – Clevedon etc.: Multilingual Matters LTD., 1998. – 346 p.

5. Newmark, P. Approaches to Translation. – New York: Prentice Hall, 1998. – 200 p.

6. Steiner, G. After Babel: Aspects of Language and Translation. – New York: Oxford University Press, 1998. – 486 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ:

1. Carnival. 2005-2006 Cruise Holidays. – London: Sea Vacations UK Ltd, 2005

2. Costa Cruising Italian Style. Mediterranean, Northern Europe, Caribbean, South America and Transatlantic. November 2005 – December 2006. – London: Costa Cruises, 2005

3. Cunard Cruises 2004. – Southampton: Cunard Cruises, 2004

4. European Collection. Escorted holidays 2006. – Leicestershire: Travelsphere Limited, 2006.

5. Home from Home Holidays. Self Catering Holidays and Short Breaks on the Isle of Wight. Countrywide Residential Lettings. – Worcestershire :Property Print Services Ltd, 2006

6. Minorca Sailing 2006. – Richmond: Minorca Sailing, 2005

7. This is Nova Scotia Canada's Seacoast. 2006 Doers' and Dreamers' Guide. – Nova Scotia: Metro Guide Publishing, 2005

8. Sherpa expeditions. Walking Worldwide. – Hounslow: Sherpa Expeditions, 2004

9. Thomson Cruises. January 2006 – April 2007. Mediterranean. Black Sea. Baltic. Fjords. Atlantic Islands. Red Sea. – London: TUI UK Limited, 2005

10. Total Adventure... with a Purpose. – Wiltshire: Africa and Asia Venture, 2006

11. Your Perfect Lakeland Wedding. South Lakeland District Council Tourism Unit. – Lancaster: Graphic Design, 2006

Summary

Olena Skibitska

PRAGMATIC ASPECTS OF TRASLATION TOURISM TEXTS FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN

The article deals with the pragmatic aspects of tourism and travel texts translation. With some number of abstracts translation analyzed, the author's communicative intention, context peculiarities as well as pragmatic description of both source ad target texts were emphasized. A special notice is given to the changes in the process of direct and indirect sentences interpreting.